

ירושלמי קידושין פרק ד הלכה א

אשר לא יאכלו מקדשי הקדשים. הא בקדשי הגבול יאכלו. אמר רבי יוסי גדולה היא החזקה מכיון שהוחזקו שם להיות אוכלין אף כאן אוכלין. נוחא תמן דכתיב (ירמיהו לא) הציבי לך ציונים. הכא מה אית לך. כמן דאמר מאיליהן קיבלו את המעשרות

פני יהושע על כתובות דף כה/א

ואלא מאי גדולה חזקה וכו'. ועיין בתוספות. ולפי ר"ת דבסמוך קשיא לי מאי מקשה הא שפיר קאמר גדולה חזקה דאע"ג דרע חזקתייהו שלא מצאו כתבם המתייחסים והיו מיחסין אותן אחר בני בריזלי אפ"ה הניחם בחזקתם דמעיקרא וצ"ע:

רמב"ם יז החזקה הלכות איסורי ביאה פרק כ

(א) כל כהנים בזמן הזה בחזקה הם כהנים ואין אוכלין אלא בקדשי הגבול והוא שתהיה תרומה של דבריהם אבל תרומה של תורה וחלה של תורה אין אוכל אותה אלא כהן מיוחד:
(ב) אי זהו כהן מיוחד כל שהעידו לו שני עדים שהוא כהן בן פלוני הכהן ופלוני בן פלוני הכהן עד איש שאינו צריך בדיקה והוא הכהן ששימש על גבי המזבח שאילו לא בדקו בית דין הגדול אחריו לא היו מניחין אותו לעבוד לפיכך אין בודקין מהמזבח ומעלה ולא מן הסנהדרין ומעלה שאין ממנין בסנהדרין אלא כהנים לויים וישראלים מיוחדים:
(ג) חלה בזמן הזה ואפילו בארץ ישראל אינה של תורה שנאמר בבואכם אל הארץ ביאת כולכם ולא ביאת מקצתכם וכשעלו בימי עזרא לא עלו כולם וכן תרומה בזמן הזה של דברי סופרים ולפיכך אוכלים אותה הכהנים שבזמנינו שהן בחזקה. [השגת הראב"ד - הכהנים שבזמנינו וכו' כתב הראב"ד ז"ל א"א אף בזמנינו אין כהן אוכל תרומה אלא תרומת ח"ל וכהן קטן אבל תרומת הארץ לא דסבירא לן כרבי יוחנן אליבא דרבי יוסי דאמר ירושה שלישית אין להם עכ"ל]:

(ד) מי שהעידו עליו שני עדים שראוהו שהיה אוכל בתרומה של תורה הרי זה מיוחד ואין מעלין ליוחסין לא מנשיאת כפים ולא מקריאה בתורה ראשון ולא מחילוק תרומה בבית הגרנות ולא על פי עד אחד:

.....

(יא) שנים שבאו למדינה זה אומר אני וחבירי כהן וזה אומר אני וחבירי כהן אע"פ שנראין כגומלין זה את זה הרי אלו נאמנין ושניהם בחזקת כהנים וכן עד שאמר ראיתי זה שנשא כפיו או שאכל בתרומה או שחלק על הגורן או שקרא בתורה ראשון וקרא אחריו לוי מחזיקין אותו בכהונה על פיו

ר"ן על הרי"ף דף י:

בתרומה בעד אחד סגי. ואיכא למידק היכי מודו תרויהו דאינו נאמן להשיאו אשה ולמאי ניוחש אלמא לתרומה בעד אחד סגי והיינו טעמא משום דעד אחד נאמן באיסורין וכ"ש במילתא דעבידא לאיגלווי הילכך אפילו בתרומה דאורייתא עד אחד נאמן זהו שנראה לי מפשט הסוגיא אבל הרמב"ם ז"ל כתב בפ"כ מהלכות איסורי ביאה דלתרומה דאורייתא בעי ב' עדים ולפיכך כתב שמעלין ממנה ליוחסין ונראה שהוא סובר דסוגיין דפשיטא לן דלתרומה בעד א' סגי היינו דוקא בתרומה דרבנן

...

ובגמ' [דף כה.] מסקינן דאפילו למ"ד דמעלין מתרומה ליוחסין דוקא מתרומה דאורייתא אבל מתרומה דרבנן לא מסקינן אלמא ברייתא בתרומה דאורייתא היא וקאמרי רבנן דעד אחד נאמן להאכילו בתרומה דאי בתרומה דרבנן היא אפילו לר' יהודה אין מעלין ממנה ליוחסין ואמאי בעינן ב' לתרומה אלא ודאי אפילו לתרומה דאורייתא בעד אחד סגי לרבנן דאמרי אין מעלין מתרומה ליוחסין ולפיכך לא נתחוויר לי דברי הרמב"ם ז"ל בכאן:

דרוש וחדוש ח"א - כתובות דף כד ע"א

שם גמרא דר' יהודה אדר"י קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא. קשה לי מאי רומיא הא שני ושני [אאב"ה וכן הקשה

הפ"י] דהכא דע"א נאמן בעדותו בעצמותו לא משוי חשש דגומלין לריעותא לבטל עדותו משא"כ התם דבעצמותו אינו נאמן כיון דהוא ע"ה וחשוד על המעשרות אלא דבאנו להוכיח דבקושטא מעיד מדאמר שלי אינו מתוקן בזה אמרינן דאין זה הוכחה דדלמא אמר כן משום גומלין והדרא לדינא דע"א א"נ. ואולי דמ"מ הוי כסברות הפוכות דר"י חייש הכא יותר לגומלין ורבנן חיישי התם יותר, ומדוקדק לישנא דר"י אדר"י קשיא היינו דמכח זה דרבנן אדרבנן קשיא ואתי שפיר במה דמשנינן דטעמא דר"י משום דמעלין מתרומה ליוחסין היינו דממילא מיושב רומיא דרבנן די"ל כנ"ל: